

Nro. 37.

A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Kedden Novembernek 5-ik napján,
1799-ik esztendőben.*

Béts.

Minden Szentek napján, ugymint, e' folyó
Novembernek 1-sőjén, 11-órákor dél előtt, a' bé
vett szokás szerént, az itt lévő arany gyapjas vi
tézek nagy misét hallottak a' Cs. K. udvari ká
polnában, mellyet a' Római Sz. széknék Nunci
ulla avagy követje Fő Tiszt. Ruffo Ur tartott,
és a' mellyen Császár ö Felsége, Antal és János
Kir. fő herczegek, az udvari tisztekkal, és az itt
lévő minden arany gyapjas vitézi Rendnek tag
jaival jelen vóltanak. Esze és a' következett na
pon, ugymint a' minden lelkek napján, valamint
Császár és Császárné ö Felségek, ugy ö Kir. Fő

hercegségek is mind a' vecsernyén, mind a' szent misén meg jelentek, és példássan buzgólkodtak.

Hadi Történetek.

Kettős hadi tudósítást kívánunk Erd. Olvasóinkal közleni. Az elsőbbit, a' Fels. udvari hadi Cancellária adta ki a' Bécsi udvari Diariumnak múlt Szombaton költ 88-ik darabjában; az utolsóbbat még a' múlt Octobernek kezdetében utasította hozzánk, egy kedves hadi tiszt barátunk a' Rénus mellől, de a' melly tsak az el múlt hét végén jött kezünkbe, hanem kár volna ezt azért el halgatnunk.

I, Az *elsőbnek* foglalatja a' következő czikkelyekből áll: 1) Hogy *Károly* Kir. fő herczegnek *Doneschingai*, fő kvártélyában költ 25-ik Octoberi officialis jelentése szerént, *Görger* Cs. K. Generálisnak forposztyai a' ki herczeg *Schvarzenbergnek* betegségbe lett esése után, maga kezére vette az alsó Rénusi Cs. K. corpusnak vezérlését, *Heidelsheim*, *Alsó Okisheim*, *Münzenheim*, *Zinsenheim* és *Eppingen* előtt állanak. (Az itt nevezett helységek mind a' Svéviai kerületben, és rész szerént a' *Würtembergi* herczegségben, rész szerént a' *Baden-Durlachi* Márkgrófságban fekszenek.)

2) Hogy *October 21 ik* napján a' *Filipsburgi* vár vidékére nyomult, és az abban commandirozó Gen. Lajtinántnak *Salm* Rhein Grótnak *Graben* nevü helység mellett állott örálló vitézeit meg támadta ugyan az ellenség; hanem a' következő napon ismét vissza vonta onnan magát, 's ilyen módon ismét fel szabadult az általok el záratott egygyesülés. A' Rénus egyéb mellyékein tsendesen viselik magokat a' *Francia*czik.

3.) Hogy a' herczeg *Suwarow* kórmánya alatt lévő Orosz Csász. armádia, a' mellyel már most a' *Korsakow* Général Lajtinánt *corpusa* is öszve vagy on kaptasoltatva, *Lindau* és *Hohenembs* környékein szállott táborba.

4.) Hogy *Melas* lovas Generalisnak ide érkezett tudositása szerént, *October 19 ik* napján, meg támadtak ugyan a' Francziák a' Génuai földön tanyázó külső őrálló vitézeinket, 's úgy tettzett, mintha Olasz Országi armadiánkra is reá akartak volna ütni; de hogy ő, tudniillik *Melas* Generalisunk azon Franczia osztály sereget nem tsak készen várta, hanem e' mellett *Ott* és *Gr. Nobili* derék Generalisaink által vissza is vette, a' kiknek nem kevés segítségere volt a' *Piemontnak Villa nuova* nevű várasa környékén tanyázott Generalisunk *Gottesheim*, a' melly alkalmatossággal 3. tizt és 100 köz ember esett fogságunkba a' Francziák közzül. Nékünk igen kevésre ment a' veszteségünk.

II. Az utólsóbban ezeket jelenti igen érdemes tizt barátunk: „A' mi Nemes Székely Hulzár Regementünk, *B. Szentkereszti* General Major kórmányozása alatt rendeltetett a' *Moguntziai Landsturm*, az az insurgált parasztok melle, kiknek 22 ezer főre ment a' számok, és *B. Albin* első Minister által vezéreltettek. Ezen *Landsturm*-nak a' *Majn* folyó vize mellett, és a' *Ringau* hegyek közt vagy on a' tanyája, mellynek bal szárnya *Flörsheimig*, a' jobb szárnya pedig a' *Wisbadeni* hegyekig nyúlik ki. Bal szárnyát *B. Szentkereszti* Kapitány fedezi, kinek bölts és vitéz rendeléseiről egéizlen meg lévén győzettette Nemes Regementünknek mostani Commendánsa *B. Geringer* Obrist Lajtinánt Úr, mingyárt elejében oda commandirozta ötet maga eskadronnyával és 8000 fegyveres paraszttal. Minthogy

B. Albini Minister töbnire *B. Szentkereszti* General Major bölts hadi tanácsaival szokott élni, tsak nem mindenkor jól foly a' dolog, gyakorta számos Fr. foglvok hozatódnak bé, még is igen kevés a' veszteség, sokszor semmi sem. — Tegnap is, ugymint October 3-ikán, a' *Ringau* tartománynak ellenségtől leendő ki üresítésére küldetett vén Nemes Regementünknek Oberster első eskadronnya, mellynek jobb szárnyát *Szentes* Fő Hadn. a' bal szárnyát pedig *Paal* Second Kapitány Urak commandoirozták, a' *Moguntziai* várban fekvő Fr. őrizet által meg támadtatott, és az elől ment paraszt jágerok már valamennyire hátra is nyomattattak; hanem *Szentes* Fő Hadnagy Ur maga jobb szárnyából *Bacsó* Al Hadnagy Urat egy czuggal, és *Paal* Kapitány Ur is maga bal szárnyából *Draveccky* Al-Hadnagy Urat egy czuggal a' parasztoknak segítségére küldvén, mind a' kettő bé vágott az ellenség gyalogságába, és 2. tiszter, 's 23 köz embert el fogtak, hetet pedig agyon vagdaltak, melly bé vágás olly szerentsés volt, hogy tsupán egy *Nagy Péter* nevezetű köz emberünk lövettetett agyon, és egy ló sebesített meg.

Onnan el indulván ez a' portázó sereg, azon nap, minden akadály nélkül *Dotzenheimon* és *Frauensteinon* keresztül *Neudorfig*, más nap, ugymint *October 4-ikén*, *Elfelden*, *Erbachon* és *Hattenheimon* keresztül *Halgardig* nyomúlt, dél után két felé, vált ezen sereg, és az Infanteria a' hegyek felé a' lovasság pedig a' *Rénus* partyán *Bingen* felé indultak. Ezek *Esztrich* nevezetű falu mellett öt eleséggel meg rakott nagy hajójára, 3. ágyuzó salupjára, és a' magazinumnak őrizetére hagyatott 60 gyalog katonájára bukkánván az ellenségnek, egyszeriben attackiroziák azon falut, és annak kikötő helyét, a' falunak két szárnyát a' fent nevezett két Commendans, a' kö-

zepét *Draveczy Miklós* All Hadnagy, és mivel
 Infanteriával volt a' dolog, a' huzárokat lovaik-
 ról le szállították, 's gyalog attakiroztatták az
 ellenséget — A' tűz mintegy két óráig tartott,
 a' mellyben az ellenség 3 hajókon lévő 6 ágyui-
 ból, haubitzával és kártattsal keményen tüzelt,
 de semmit nem árthatott vitéz embereinknek, ki-
 váltaképen minekutánna *Draveczy Miklós* Al-Had-
 nagy Ur, egy köfállal kerített kertbe magát bé-
 vette, és onnan az ellenségnek mind hajóira,
 mind gyalogságára keményen tüzelgetett volna,
 mellynek hevét ezek ki nem állhatván, az ágyús
 hajókat a' Rénus túlsó partyára vitték, az elesé-
 ges hajókat pedig a' nagy szélvész miatt által nem
 vihetvén, győzedelmes népünknek hátra hagy-
 ták. Ezen hajók leg alább 300 ezer forintot
 meg értek, mellyek között kettő búzával, 1 zab-
 bal, kettő fántz a' fő eszközökkel voltak meg-
 rakattatva, mindenik hajó tetején portiókra fel-
 olttatott széna volt rakva, melly mind öltve 300
 mázsára reá ment, és mindenik hajón 7 's 8 száz
 máz a teher volt, a' mellyből mintegy 100 sze-
 kér meg rakatott, a' többi pedig fel prédáltat-
 ván a' Rénus vizébe hanyatott. A' hajókon volt
 gyalog Francziáság között 18 embert fogtak el
 huzárjaink.

October 5 ik napján számos ellenség jöven által
Bingenből ezen portázó seregünk ellen, a' hegyék
 közzé *Kloster Erbachhoz* vonta magát vissza, ho-
 lott bizonyos tudósítást vévén arról, hogy *Mo-*
guntziából két Generalis 3 batalion infanteriával
 és hat ágyúval indult utána, a' magazinunknak
 ellenség kezétől leendő meg mentesére, a' hegye-
 ken *Schlungenbach* felé vonta magát, de az ellen-
 ség egészen *Höchstlig* nyomulván előbre, és min-
 denütt el vágván az útját vitéz seregünknek, bal-
 ra *Homburgba* marsirozott, a' melly útjában 1.
 tisztet 's 8. köz lovas embert fogott el *Batso* All-
 Hadnagy Ur a' Francziák között.

October 7-ikét meg előzött éjjel *Fielbel* nevezetű váras mellett, a' *Nied* vizén 's a' következett éjjel pedig *Offenbach* alatt a' *Majn* vizén is által ment ezen vitéz seregünk. Egész vesztesége hét meg sebesített huszárból, ugyan annyi infanteristából, egy agyon lött, és négy meg sebesített lóból állott. Mivel minder-felől ki nyomúlt ellene az ellenség!, egészlen el veszetnek tartatott, mindazáltal olly szerentséssen vissza jött, hogy még tsak egy fogatottat sem hagyott hátra.

A' *Frankfurtig* ki jött ellenség, ismét vissza vonta magát a' *Majn* folyó vizénél, *Singlingen* és *Köaigstein* háta megé. *Irtam Offenbachban*, October 7-dikénn 1799-ban.

A' későbbi Német Országai tudositások szerint. mostanában egy tsupport Fr. huszár és lovas vadász katonaság rohant bé *Frankfurt* várasába. Ugyan akkor Fr. Oberster *Dubois Crance* a' polgár mesterek látogatasára menvén, a' többek közt 20000 tallért, és 1200 réf zöld és más féle színű posztót kivánt a' *Moguntziai* katona őrizet számára, mellyre, a' mint magát ki nyilatkoztatta, igen nagy szüksége vólt annak, kivanságához ezt is hozzá rágalztván, hogy ha azokat tollök meg vonnák, *Franczia* katona őrizetet fogna azon imperialis várasba bé helyhez tetni. E' miatt rendkívül való tanáts gyűllés tartattatván, azt végzették, 's leg ottan tudtára is adatták az Előjárok a' fent nevezett Fr. hadi tisztnek, hogy mivel a' Cs. K. katonaság oda bé nem ment, de azt sem engedi meg bosszuállás nélkül, hogy a' *Francziák* is oda bé mennyenek, tehát szükség vólna nékiek is onnan kitakarodni. Ugy is történt a' dolog, hanem *October 7-ikén* azon Fr. tiszt, *Bennard* Ordonnateur-Commissariusal együtt ismét bé menvén oda, kivan-

ságaikat meg újítottak ; de a' fok szóval való vetélkedés után végtére a' 200000 forint helyett 2000-et is jó szível el vettek.

Minekutánna *Heidelbergt* és *Manheimot* vissza vették volna a' Francziák, nem tsak ott, hanem a' több körül belől fekvő városokban is, sok sattszolást, puztitást, és törvényteleniséget vittek végbe, a' mellyek miatt, valamint a' *Treviri* Választó Fejedelemségben, úgy a' *Majn* és *Nek-kár* folyóvizek közt fekvő *Odenwaldi* tartományban is fegyverhez nyúlván a' fok nyomorúság miatt el keseredett lakosok, el tökélettek azt magokban, hogy minden erőszak tétel ellen álhatatosan védelmezni fogják magokat.

Franczia Respublika.

Bonaparte fő vezérnek, valamint Egyiptomból Franczia Országba lett általjövételének módjáról, úgy annak czeljáról, és ki meneteléről is sokféle értelemben vagyon nemtsak Európa, hanem önnön maga a' Fr. nemzet is. Némellyek úgy álmodoznak, hogy *Blanchard* hozta volna ötet levegői hajójába vissza ; mások, hogy vagy az *Algiriai*, vagy a' *Tunisi* Korsarok, az az, rabló hajók lopták volna ötet ki Egyiptomból. Leg helyesebnek lenni láttatik az, a' mit a' Párisi officialis ujság levél a' *Redacteur* beszéll, hogy tudniillik *September* kezdetében ködös idő lévén Egyiptomban, *Bonaparte* fő vezér, *Berthier*, *Lannes*, *Marmont*, *Murat* 's *Andreoffy* Generalissai-val, és *Monge*, 's *Bertholet* polgár társaival Török köntösbe fel öltözve hajókra ülven, éjjel az *Alexandriai* kikötő helyet blokirozó 12 Anglus hajók közt szerentséssen ki jött, és 47 napi tengeri utazása után *Korsikába*, 's onnan a' *Fréjusi* kikötő helybe bé jutott, és hogy a' közép tengerben is fok Anglus hajókkal öszve találkozott ; de

mivel Török vitorlák voltak azon két fregaton, a' mellyen ő utazott, amazok ingyen sem gyantották, hogy azokon *Bonaparte* lett volna, más-ként bizonyosan el raboltatott volna az Anglus Korsaroktól.

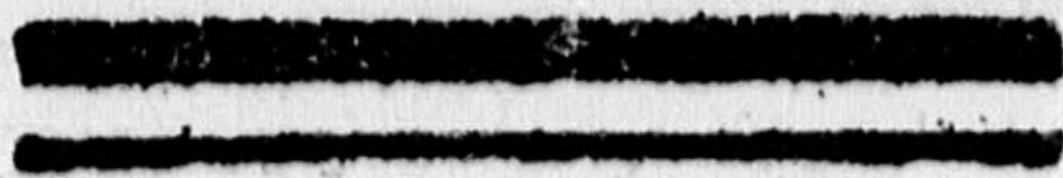
Korszika szigetjének fő várallában, *Ajaccio-ban* hétlegész napokig mulatván, azokról, a' melyek Egyiptomba lett ménetelétől fogva Európában 's hazájában történtek, és a' mellyekről ő még addig semmit sem tudott, szorosan informáltatta magát. Nagyon láttatott *Jourdán* és *Scherer* Generálisokra bosszonkodni, a' kik a' jelenvaló háborúnak kezdetében rosszul folytatták a' hadi kormányt, a' *Cisalpinai*, *Romai*, és *Liguriai* republikáknak változásain pedig méllyen meg szomorodott. E' miatt liettette is Francia Ország felé való útját, és midőn *Korszika* és *Tulon* közt egyuehány Anglus hajóktól üzöbe vétetődött volna, tsupan a' vak szerentsére bizta magát, és nem kész akártva, hanem kéntelenségből szállott ki a' *Fréjusi* kikötő helybe, holott fülzerszámos fürdőt készitvén magának meg fürdött, 's minden contumacia tartás nélkül *Párisba* ment October 16-ik napjának reggelén. A' melly városokon által utazott, meg vonattak neki az öjöm harangok, 's mindenütt nagy sokaság gyűllött öszve szemlelésére. A' *Lyon* városbeliek is nagy tiszteiséget tettek nékie. Sem a' feleségével, sem *Lucián* és *Jósef* két testvéreivel, a' kik October 14-ik napján eleibe indultak, öszve nem találkozott utjában.

A' *Párisi* directorialis újság levélnök 18-ik Octoberi darabjában illyetén anecdota olvallatik ezen szerentse fiáról. A' 200-ak, avagy öreg Tacátsnak egy *Baudin* nevű tagja, October 13-ik napjának estéjén, 10. órakor *Sieyes* Director látogatására menvén a' directorialis palotába, a' szobába lett bé lépesekor így szollott ez annak: „Egy igen szerentés újságot közlök, ugy-

mond, te veled, mellyet találj ki 100 kedves újságok közzül. *Boudin* erre így szólott: Talán győzött *Championet* Generalis — még több — Talán *Massena* győzött? — Ez is kevés, még több — Talán elfogattatott *Suwarow* — Ennél is több felele *Sieyes* — Vagy talán az Anglusok Hollandiából ki üzettettk? — Ez is tsekélység — Vagy talán meg békellett a' Franczia Respublika az ellenünk badakozó fejedelmekkel? — Esem az, felele a' nevezett Director, hanem egy olly kedves történetet mondok teneked, a' melly siettetni fogja a' békelséget — *Bonaparte* Fr. Országba jutott, ma holnap ide fog érkezai. Ezzel *Baudin* a' szállására vissza ment, 's rendkívül való nagy örömeben még azon éjjel meghólt.

Párisba lett érkezésétől fogva már kéttzer vólt *Bonaparte* fő vezér a' Directoriumnál audiencián. Elölzör tsak együgyü köntösben, tudniillik egy szürke kaputban, mellyen felül egy Török görbe kard vólt oldalára kötve, 's kerek kalapot tartván a' kezében, jelent meg. Ennek-előtte termézetesen sárga volt ábrázatjának a' színe, most pedig barna, de szemei még most is a' régiék, tudniillik most is lehet azokban a' nagy talentomnak, és vitézi bátorságnak tündöklő szikráit szemlélni. — Az Egyiptomi Fr. ármádiát, hogyha még valamely keves maradványa életben lehet, *Kleber* Generalis kórmányozására bizta.

Franczia Országba lett vissza jövetelének ezéjáról is sokféle képen gondolkozik a' Franczia Publicum. Némellyek azt állatják, hogy ő fogná a' Bretti flottát *Irlandia* ellen kórmányozni; mások úgy vélekednek, hogy avval egyenesen *London* ellen fogna menni. Mind a' kettőtettzése szerént esne a' Brittusoknak, mert így egyszeriben vége lenne azon nagy örömmel öltve kaptsoit reménységnek, a' mellyel a' republi-

kanusi Francziák szer felett ketsegtetik magokat, Hogy nem ok nélkül jött légyen őEgyiptombólvisz-
sza, mind azon készületekből, a' mellyek azólta tété-
tődnek, mind a' Directoriumnak vele való sürü
conferentiaiból ki tettzik. Leg kedvesebb ba-
ratja *Barras* Director is, már két izben hosszas
conferentiát tartott vele. — Azok a' Francziák,
a' kik az Olasz Országi exrespublikáknak fel eleve-
nítettéseket, ohajtyák, azt hiszik, hogy most is
Olasz Országban fogna *Bonaparte* commandiroz-
ni, 's talán nem is fundamentom nélkül gondol-
ták ők azt, mivel a' 22-ik *Octoberi Párisi* leve-
lek szerént, tudva vagyon már a' Directorium-
nak az a' végzése, melly szerént *Bonaparte* az
Olasz Országi Fr. ármadiának fő vezérjévé té-
tetődött; *Massena* Generál kezénel a' Helvécziai
ármadiának kórmánya meg hagyatott, a' Rénusi
ármadiának vezérlése pedig *Lecourbe* Generalis-
ra bízott. — *Moreau* Generalis nyugodalomban
fog lenni egy darabig.

Minthogy *Napper Tandy*, *Blackwell*, *Mor-
ris*, és *Corbett* polgárokat, mint született Irr-
landusokat, de a' Franczia hadi szolgálatban lé-
vő embereket a' Londoni udvar rendeléséből,
ennekelötte néhány hólnapokkal a' *Hamburgi*
Magistratus azon városban meg fogattatta, és mos-
tanában az Anglusok kezekbe által adta; arra való
nézve következendő czikkelyekből álló végzést
hozott a' Párisi Directorium 1). hogy a' *Ham-
burgi* Kórmányszéknek ezen nemzetek törvényei-
vel ellenkező tselekedete minden Fr. Republicá-
val frigyos Hatalmasságoknak adattaffék tud oka-
ra — 2) hogy minden *Hamburgban* lévő Fr. Con-
sulosok és Agensek hivattassanak onnan vissza;
a' *Hamburgi* Consulok és Agensek pedig egész
Franczia országból takarodjanak ki 3). hogy min-
den Franczia kikötő helyekben lévő *Hamburgi*
hajok tétetellenek sequestrum alá.

Helvétzia.

Az egyesült Cs. Királyi, és Orosz Császári armadiának Helvécziai Contonokból lett kiköltözések, és a' Fr. republikanusi seregeknek oda lett visszamenetelek után, ujjabb ujjabb inséget tapasztalni kéntelenítettnek azon tartományoknak (böldogtalanlakosi Nevezetellen *Tigurum* városába lett bé meneteleknek alkalmatosságával, mindent, a' mi nek csak hasznát vehették, úgymint kenyéret, bort pénzt, órát, vásznat, posztot, bőrt, és asszonyi ékecségeket is erőszakosan elvettek, és azokkal, a' kiket a' Fels. Auszriai Házhoz hojlandoknak lenni tudtak, igen kegyetlenül bántak, úgy annyira, hogy sokan el hagyván honnyaikat, bátorságosabb helyekre menni kéntelenítették. Végte-re önnön magának *Massena* fő vezérnek kellett ló hátra ülni, 's a' Fr. katonaság el-tűrhetetlen erköltstelenségének határt szabni.

A' sem kevés keserűségére szolgált a' jobb gondolkozású Helvétusoknak, hogy a' Bernai Directorium, melly egészlen tüzes democratakból áll, mingyárt a' republikanusi seregeknek vissza menetelek után, Commissariusokat küldött ki azon Cantonoknak re- vagy inkább defor-matiojokra, a' mellyek az Auszriai truppoknak oda lett bé rukkolások után a' régi republikanusi lábra állitattak vissza. A' már előttünk eléggé esmeretes Helvétus polgárt *Pfenninger* újjobban kórmányozó helytartóva tette *Massena* fő vezér, és nemcsak azon, hanem a' több Cantonokban is ismét gyakorlásba vétetődött a' Fr. democratica igazgatásnak formája.

Ugyan akkor egy igen kemény parantsolatot adott ki a' Bernai Directorium, melly szerént az általa ki rendeltetett Commissariusok tartoznak

1) Azoknak a' contra revolutionalis Helvétus

tiszteknek, a' kik az Orosz seregekkel hazájok-
bol ki költöztek, ugymint *Bachmann*, *Mayer*, és
Roverea polgároknak hátra maradt minden ingó-
biringó jószágukat confiskálni. — 2). Az ismét
emigrált polgári hivalt viselt személyeknek örök-
ségeket sequestrum alá vetni. — 3) Az Austria-
kusok által fel állított Tigurumi Kormányzék-
nek tagjait meg fogattatni, törvénybe idéztetni,
és azoknak vagyonjaikat is el petsételetetni.

Egyszersmind egy ollyatén hirdetményt té-
tetett *Massena* Fr. fő Vezér közönséggé, melly
szerént minden Tigurum város- és Cantonbeli
lakosok kötelesek 24 óra el forgása alatt azon
áru portékát, pénzt, és több eféléket ki nyilat-
koztatni, a' mellyeket az Auszriai és Orosz sere-
gek onnan lett ki költözések után hátra hagyta-
nak; a' ki azokat el titkolni méreszlené, spion-
nak, és a' Fr. Réspublikát illető jószágok tolvá-
jának fogna tartattatni; ellenben a' ki azt ki nyilat-
koltattya, annak a' talált jószágok' árrának egy
harmad része fog jutalomúl adattatni.

October 11-ik napján *Basel* városára 800000
liverből álló contributiót vetett *Massena* Fr. fő
vezér, *Tigurumra* is annyit, *St. Gallenre* 400000-
ret, *Winterthurra* sem kevesebbet. — A' *Basel-*
beliek 24 óra el forgása alatt a' felét le fizették,
a' másik felével pedig adóssak maradtak, 's ta-
lán nem is fognak annak fizetésére kényszeritetni,
mivel, mihelyt fülébe ment ez a' dolog a' Bernai
Directoriumnak, leg ottan mind *Massena* fő ve-
zérhez, mind a' Párisi Directoriumhoz követeket
küldött, 's akként nyilatkozattatta ki magát,
hogy az illyetén Helvécziai Nemzetnek felsőlégé-
vel (Suveranitásával) ellenkező dolgokat, és sat-
tzolásokat egy átallyában meg nem fogják en-
gedni.

A' *Bernai* leg későbbi levelek egyenlőképen azt hirdetik, hogy az egyesült Cs. K. és Orosz armádiák minden *Constantia* környékén készített sánczaikat, oda hagyták, és az elsőbb, tudniillik a' Cs. Kir. armada *Donefchinga*, az Orosz seregek pedig *Kempten* környékére szoros Cantonirungba helyhez tették magokat. — Még azt is beszélik, hogy *Massena* fő vezér a' Francia armádiának granatiros batallionjaiból a' leg szebb és leg bátrabb embereket ki válogattatta, 's négy batallionra fogja azokat osztani, 's mindenik batallionban 1200 ember fog lenni, és az ő személyes vezérlése alatt minden csatában ott fog dolgozni, a' hol leg szorosabban leszen a' kaptza.

Magyar Ország.

Posonban October 30-ik napján, Néhai b. e. Kardinalis herczeg *Batthyan* ő Eminentziájának lelketlen teste, e' folyó hólnapnak 26. 27. és 28. ik napjain, a' Primatialis palotának nagy szálájában, mellynek belső falai egészlen gyaszos fekete posztóval vóltak bé borittatva, és 12 nagy vialsz gyertyával meg világossittatva, püspöki ékeességében ki vólt terittetve. A' holt testnek jobb oldala felől a' kereszt, bal oldala felől a' püspöki pálcza, lábainál pedig a' Kardinalisi füveg vóltak helyhez tettetve. Kardinalisi köntöse, és méltóságos hivataljainak czimerei, egy labai mellét lévő asztalra vóltak rakattatva, a' mellynek két oldalainál, hat hat, és így 12 Posoni forma ruhás vadász polgárok állottak mezitelen fegyverrel, néhány fekete palástban öltözött polgárok pedig egymást váltották fel az imádkozásban. — A' Szállának ajtai, és a' palotának kapuja előtt katonák strázsáltak. A' palotának kápolnajában ezen 3 napok alatt, réggeltől fogva délig, minden óltáron szent mise mondatott, dél után pedig a' Posoni Kaptalanbeli tiszteletes papi személyek ve-

tsernyét tartottak, és valamint dél előtt, úgy dél után is minden várasi harangok egy egy oráig vonattattak. Az utolsó napnak, úgymint October 28 ikának estéjén koporsóba tétetvén ő Emi- nencziájának hideg tetemei, mind arra, mind pedig a' Szálának ajtaira petsétek üttettek, a' mellyek a' temetség alkalmatosságával fognak azokról le vétetödni.

* * *

E. H. Maroth 13. Octoberben. 1799.

Bizodalmas Drága 's Jó Uram!

„Azt a' hirdetést, a' melly a' *Siket-Némák* iránt, az Urak Ujságinak 26 dik darabjában olvastatik, én-is örvendezve olvastam. Örvendeztem azon, hogy barátokat találtak azok, a' kik szerentsétlenségeiket érzették, de segítséget kérni 's panaszolkodni, nem tudtak.

Valamint az emberi-érzés, és ezen érzésből folyó felebaráti szeretet, minden tetteimnek rúgójaúl, egész lételemben szolgált: úgy most is, azon nagy végnek eszközésére, azokat az 100 aranyakat ajánlom, a' mellyeket a' Konzistoriumok fel-állításának elő-segéllésére szántam.

A' Némáknak tekintete, minden tekintetek felett való tekintet. Magamnak is, itt *Maróton*, egy szüléktől származott két néma jobbágy gyermekeim vannak. A' szomszéd *Szúdi* Helységben egy 10 ezeres birtakú Néma Afzszonynak Pleni-potentiariusza vagyok. Ezek, és az ilyenek, elé-segéllés nélkül, fél-emberek maradnak; a' Konzistoriumok pedig, nálam nélkül is, lábra kaphatnak.

Kérem az Urakat, ne terheltessenek, ezen

ajánlásomat, mind a' Jelentő Urnak tudtára adni, mind a' *Hir mondó* Urakkal is közleni, és magokkal el hitetni, hogy szüntelenül lenni kívánok

az Uraknak

Köteles's kész Szolgájok
Domanovczi Zmeskall György
 Királyi Udvarnok,

* * *

D. M.

Pii VI-ti Pontif. Max.

posuit

Andreas Poots de Csenkeszfa,

Parochus Ref. ritus Ungvariensis 1799.

Papa *PIUS Sextus* moritur (*) Res mira videtur?

Mortuus est vere *Deus*: Et *Vicarius*; Ergo — αα)
 Nec nova, nec mira est res, occubuisse Potentes.
 Innocuæ exemplar vitæ, Jocus inclytus orbis,
 Romana, *Dominus*, periit confossus ab hasta: (**)
 Romano, pariter *Vicarius* ictus ab ense,
 Jam quasi securus fallace sub Aegide Galli,
 Exilio, tristem posuit sub duplice, vitam (***)

Quo ruis, ah scelerata cohors! *Busiride* tristi
 Sævior; aut falsum, lento qui torruit olim
 Igne *Bovem*: Irato tentas immania, Coelo!

Cyanea canities, et rara modestia vultus; αα)

(*) *Psal.* 82. v. 6—7.

(**) *Joh.* 19. 34.

(***) *Duplex exilium* voco: Extra *Imperium*; & extra *Ecclesiam*.

Sub αα) & αα) In Vocibus *Vicarius*, et *Cyanea* non ignarus, verum sponte, usus sum libertate communi: nulla impediante analogia Poëtica.

Candida Mens, Animus, meliori dignus EPOCHÆ,
 Intemerata fides; Pietas; et Lustra bis octo
 Excedens, longis confecta laboribus ætas;
 Proh! scelus! haud potuere trucem compescere
 Gallum!

Sævit in innocuum nec ficto nomine, Patrem;
 Ut trepidum, fracto lupus, agnum raptat, ovili
 Cætera quid repetam? Nil non mortale te-
 nemus!

Diva Salus servare nequit, quem perdidit ætas;
 Atque animam cuius Gallus-Libitina reposcit,
 Occidit innocuus Pater! & coelestia quando
 Tempa adiit, posuit gemitus, suspiria mille
 Judicis, ante sui posuit coeleste Tribunal.

Dicite, participes tanti, Pia Turba! doloris;
 „Aurea nunc vere sunt secula; venditur auro
 „Religio: Nunc cana fides mercabilis auro est!
 At TV! *præpropere* (a), jam sanctæ condi-
 tor urnæ,

Impia Gens! Regis, TV Pontificisque sepulcrum!
 Impia Gens! Horum olfacias post funera tabem!
 Io triumphè! canas, jam denique; scilicet, ohe!
 Eripuere Tibi *Tantum* Pia Numina, *Pignus!*

Epigramma.

Sextus erat numero; Nulli pietate *Secundus*:
 Hunc, merito, *Primum* dixeris ergo, *Pium*.

(a) Dico; *præpropere*; quum enim exuvias
 Sanct. Patris, Romam devehendas Rex Hisp.
 expeteret; jam viva calce conspersas re-
 rit.